

Bryssel den 14 november 2022
(OR. en)

14716/22

COPS 546
COHOM 139
CONUN 277
DEVGEN 203
CFSP/PESC 1540
CSDP/PSDC 772
RELEX 1521

LÄGESRAPPORT

från: Rådets generalsekretariat

till: Delegationerna

Föreg. dok. nr: 14499/22

Ärende: Rådets slutsatser om kvinnor, fred och säkerhet

För delegationerna bifogas rådets slutsatser om kvinnor, fred och säkerhet, som godkändes av rådet vid mötet den 14 november 2022.

RÅDETS SLUTSATSER OM KVINNOR, FRED OCH SÄKERHET

1. Jämställdhet och mänskliga rättigheter är de universella värdenas kärna och utgör fristående prioriteringar som är integrerade i all EU-politik. Rådet erinrar om sina slutsatser om kvinnor, fred och säkerhet av den 10 december 2018, bekräftar giltigheten av EU:s strategi för kvinnor, fred och säkerhet och åtar sig att fullt ut genomföra EU:s handlingsplan för kvinnor, fred och säkerhet 2019–2024. Det finns ett behov av att hantera nya frågor och utmaningar som har uppstått. Ett fullständigt genomförande av åtagandena inom agendan för kvinnor, fred och säkerhet är lika relevant som någonsin i den nuvarande geopolitiska kontexten och i den föränderliga säkerhetsmiljön och är avgörande för freden och säkerheten, i enlighet med resolution 1325 (2000) och efterföljande resolutioner.
2. Rådet stöder FN:s generalsekreterares förslag i rapporten *Our Common Agenda* ("Vår gemensamma agenda") om en ny agenda för fred som bland annat skulle bygga vidare på den befintliga agendan för kvinnor, fred och säkerhet i syfte att sätta kvinnor och jämställdhet i centrum för fred och säkerhet.
3. Rådet understryker den politiska betydelsen av agendan för kvinnor, fred och säkerhet och välkomnar att den införlivats i EU:s olika politikområden och handlingsplaner efter det att rådets slutsatser antogs 2018. I detta avseende har Europeiska kommissionen antagit EU:s jämställdhetsstrategi 2020–2025 och EU:s tredje handlingsplan för jämställdhet – en ambitiös agenda för jämställdhet och kvinnors egenmakt i EU:s yttre åtgärder 2021–2025, som välkomnades genom ordförandeskapets slutsatser av den 16 december 2020. Rådet uppmanar den höga representanten och kommissionen att rapportera om de åtgärder som vidtagits och de lärdomar som dragits vid genomförandet av åtaganden i fråga om kvinnor, fred och säkerhet om olika strategier och handlingsplaner och kommer att dra operativa slutsatser för att påskynda insatserna i detta avseende.

4. Rådet är oroat över de oproportionerliga effekter som väpnade konflikter fortsätter att ha på kvinnor och flickor runt om i världen samt över det utbredda sexuella och könsrelaterade våldet, inbegripet konfliktrelaterat sexuellt våld, både offline och online. Rådet kommer att öka sina insatser för att förebygga och motverka sexuellt och könsrelaterat våld i syfte att säkerställa full ansvarsskyldighet och bekämpa strafflöshet, och kommer att uppmuntra alla berörda parter att ansluta sig till denna kollektiva strävan. Rådet understryker att EU kommer att tillämpa en samordnad strategi för riskreducering och förebyggande av alla former av sexuellt och könsrelaterat våld och kommer att säkerställa att insatserna sätter offret och den överlevande i centrum och att de är traumasensitiva, bland annat genom tillgång till hälso- och sjukvårdstjänster avseende sexuell och reproduktiv hälsa samt psykisk vård och psykologiskt stöd. Rådet upprepar sitt fasta åtagande att upprätthålla internationell människorättslagstiftning och internationell humanitär rätt och att sätta stopp för strafflösheten för internationella brott, inte minst när våldtäkt används som vapen i krig.
5. EU fortsätter att helhjärtat stödja främjande, skydd och förverkligandet av alla mänskliga rättigheter och ett fullständigt och effektivt genomförande av handlingsplanen från Peking och handlingsprogrammet från den internationella konferensen om befolkning och utveckling (ICPD) och resultaten från konferenserna för översyn av dessa och står fast vid sitt engagemang för sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter i detta sammanhang. Med detta i åtanke bekräftar EU sitt engagemang för främjandet, skyddet och förverkligandet av alla individers rätt att utöva full kontroll över och besluta fritt och ansvarsfullt i frågor som rör deras sexualitet och sexuella och reproduktiva hälsa, utan diskriminering, tvång eller våld. EU betonar dessutom att alla människor måste ges tillgång till omfattande information och utbildning avseende sexuell och reproduktiv hälsa, inbegripet omfattande sexualundervisning och hälso- och sjukvårdstjänster av god kvalitet och till överkomliga priser.

6. Rådet uttrycker sin oro över den globala backlashen mot kvinnors och flickors fulla och jämlika åtnjutande av mänskliga rättigheter liksom över den försämrade säkerheten och tryggheten för kvinnor och flickor. Rådet fördömer de repressalier, det våld och de hot och angrepp som i allt högre grad riktas mot kvinnor och flickor, både offline och online, särskilt de som är riktade mot kvinnliga människorättsförvarare, kvinnliga journalister, kvinnliga fredsbyggare, kvinnoledda organisationer, politiskt aktiva kvinnor, kvinnliga fackföreningsmedlemmar, kvinnor som tvångsförflyttats och tvingats migrera samt alla andra kvinnor och flickor i konflikt- och krisdrabbade miljöer, inte minst i Afghanistan, Colombia, Etiopien, Myanmar, Sudan, Syrien och Jemen. Rådet uppmanar den höga representanten, utrikestjänstens ambassadör för jämställdhet och mångfald och medlemsstaterna att intensifiera samarbetet med andra internationella, regionala och lokala organisationer samt med det civila samhället, inbegripet kvinnorättsorganisationer samt kvinnliga människorättsförvarare och fredsbyggare, i syfte att ta itu med dessa tendenser.
7. Rådet upprepar sin uppmaning om att stärka kvinnors och flickors fullständiga, jämlika och meningsfulla deltagande och ledarskap i konfliktförebyggande och konfliktlösning under hela konfliktcykeln, inbegripet när det gäller formell och informell medling, krishantering, fredsbyggande och fredsbevarande åtgärder, fredsförhandlingar, demobilisering, avvärjning och återanpassning, reform av säkerhetssektorn och andra återhämtnings- och återuppbyggnadsprocesser. Rådet erinrar om sitt åtagande att stödja kvinnors och ungdomars jämlika, fullständiga, effektiva och meningsfulla deltagande – med all den mångfald de representerar – inbegripet i alla delar av det offentliga och politiska livet, i enlighet med EU:s handlingsplan för mänskliga rättigheter och demokrati 2020–2024. Kvinnors ledarskap och deltagande behöver utökas i stor utsträckning inom alla aspekter av fred och säkerhet, inte enbart med tanke på mänskliga rättigheter och jämställdhet, inkluderande styre och social sammanhållning, utan även med sikte på en hållbar lösning av konflikter och kriser.

8. Organisationer i det civila samhället, kvinnoledda organisationer, kvinnliga människorättsförsvarare och kvinnliga fredsbyggare spelar en avgörande roll för att förverkliga förändringar och åtaganden i agendan för kvinnor, fred och säkerhet. De utsätts ofta för specifika säkerhetshot och skräms och trakasseras, och de förtjänar vårt erkännande, stöd och skydd. Rådet understryker vikten av ett gediget samarbete med det civila samhällets organisationer för att genomföra åtaganden om jämställdhet och kvinnor, fred och säkerhet samt för att uppnå målen för hållbar utveckling. Rådet värdesätter den avgörande roll som civilsamhället, kvinnoorganisationer på gräsrotsnivå, fredsbyggare och människorättsförsvarare spelar genom sitt aktivt engagemang, sina samråd och sitt deltagande, även i samband med humanitära frågor och kriser. I detta avseende uppmanar rådet kommissionen, den höga representanten, medlemsstaterna, EU:s särskilda representanter, EU:s särskilda sändebud och andra EU-företrädare att ytterligare stärka sitt samarbete och sina samråd med organisationer i det civila samhället, inbegripet kvinnoledda organisationer, i syfte att säkerställa jämställdhet och kvinnors och flickors egenmakt. Rådet uppmanar medlemsstaterna att inkludera kvinnoledda och kvinnoinriktade civilsamhällesorganisationer i utformningen, genomförandet, övervakningen och utvärderingen av agendan för kvinnor, fred och säkerhet.
9. Effekterna av Rysslands anfallskrig mot Ukraina på alla kvinnor och flickor är mycket oroande, och de växande bevisen för sexuellt och könsrelaterat våld, bland annat som krigstaktik av ryska väpnade styrkor och paramilitära enheter som kontrolleras av ryska väpnade styrkor, är enormt alarmerande. I detta sammanhang har den oberoende internationella undersökningskommissionen för Ukraina konstaterat att krigsförbrytelser begåtts i Ukraina. Rådet understryker behovet av att säkerställa att de som begår sexualbrott och könsrelaterade brott hålls fullt ansvariga. Det är av avgörande betydelse att garantera att alla insatser för att bemöta Rysslands anfallskrig mot Ukraina, dvs. när det gäller humanitära insatser, krishantering och mer långsiktiga freds-, säkerhets- och återuppbyggnadsinsatser, utgår från en jämställdhetsorienterad strategi som sätter de överlevande i centrum och är traumasensitiv. Rådet välkomnar och stöder Ukrainas ansträngningar att genomföra sin andra nationella handlingsplan för kvinnor, fred och säkerhet 2021–2025.

10. De pågående våldsamma ingripandena i Iran mot demonstranter, också kvinnor och barn, belyser ytterligare att agendan för kvinnor, fred och säkerhet är mycket angelägen och att vårt stöd är nödvändigt. Kvinnors och flickors rättigheter i Iran måste respekteras och skyddas, och deras fullständiga, jämlika och meningsfulla deltagande i det offentliga livet, också i beslutsfattandet, måste säkerställas. Rådet förväntar sig att de iranska myndigheterna ska följa principerna i den internationella konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter, som Iran är part i, särskilt genom att respektera den rätt till icke-diskriminering och den lika rätt för kvinnor och män att åtnjuta de medborgerliga och politiska rättigheter som garanteras enligt konventionen. Rådet uppmanar också de iranska myndigheterna att frige alla icke-våldsamma demonstranter, garantera rättssäkerheten för alla som fängslats och klargöra antalet döda och gripna.
11. Den alltmer försämrade situationen för kvinnor och flickor i Afghanistan fortsätter att ge upphov till allvarlig oro. Rådet fördömer talibanernas systematiska nedmontering av kvinnors och flickors mänskliga rättigheter och grundläggande friheter. Rådet uppmanar den höga representanten, kommissionen och medlemsstaterna att vidta riktade och omfattande åtgärder för att göra något åt situationen och säkerställa att de afghanska kvinnorna kan delta i politiska dialoger som rör Afghanistan. Rådet är i detta sammanhang medvetet om betydelsen av initiativ för att driva arbetet med agendan för kvinnor, fred och säkerhet framåt, såsom inrättandet av det EU-stödda forumet för afghanska kvinnliga ledare.

12. Agendan för kvinnor, fred och säkerhet är mycket viktig för dagens utmaningar när det gäller global fred och säkerhet. I detta avseende framhåller rådet att väpnade konflikter samt nya, framväxande och alltmer komplexa säkerhetsutmaningar, såsom klimatförändringar, osäker livsmedelsförsörjning, brist på vatten och andra naturresurser, pandemier, inbegripet effekterna av covid-19, energiutmaningar, terrorism, organiserad brottslighet, tvångsflyttningar, människohandel, risker i samband med ny omstörtande teknik och hybridhot, inbegripet it-attacker och desinformation, på ett oproportionerligt sätt påverkar kvinnor och flickor och har lett till en övergripande försämring av kvinnors ställning med negativa konsekvenser för kvinnors och flickors möjligheter att fullt ut åtnjuta mänskliga rättigheter i hela världen. EU och dess medlemsstater åtar sig att söka förståelse för och agera i fråga om säkerhetsriskernas jämställdhetsaspekter för att undvika att öka sårbarheten, men också för att upptäcka nya ingångspunkter för främjad jämställdhet, förbättrad motståndskraft och upprätthållande av fred. Det är av avgörande betydelse att säkerställa att varje åtgärd bygger på

- en jämställdhetsanalys av orsaker, inverkan och politiska följder, genomförd med hjälp av jämställdhetsstatistik baserad på data uppdelad efter kön, ålder och funktionsnedsättning, för att säkerställa att åtgärden blir mer effektiv, inkluderande och hållbar,
- kvinnors fullständiga, jämställda och meningsfulla deltagande i konfliktskykelns samtliga faser,
- förebyggande av och skydd mot könsrelaterat våld,
- ett övergripande och jämställdhetsorienterat ledarskap i politiken och vid säkerhetsrelaterat beslutsfattande i allmänhet.

13. Rådet understryker vikten av att följa upp de åtaganden som gjorts vad gäller integreringen av kvinnor, fred och säkerhet i den strategiska kompassen och 2020 års koncept för EU:s fredsmedling och EU:s riktlinjer för medling, liksom de insatser som gjorts för att främja och säkerställa ett genusperspektiv och åtaganden för kvinnor, fred och säkerhet vid utarbetandet av EU:s stabiliseringskoncept och den civila GSFP-pakten 2.0. Rådet framhåller sitt åtagande att öka antalet kvinnor i alla funktioner, inbegripet i ledande ställning. Rådet är också medvetet om behovet av att till fullo integrera kvinnor, fred och säkerhet i den europeiska fredsfacilitetens båda pelare. EU:s yttre åtgärder bör aktivt bidra till förverkligandet av kvinnors och flickors mänskliga rättigheter, inbegripet förebyggandet av konfliktrelaterat sexuellt och könsrelaterat våld.
14. Rådet erinrar om behovet av att säkerställa jämställdhetsintegrering, sakkunskap och genomförandet av agendan för kvinnor, fred och säkerhet i GSFP-uppdrag och GSFP-insatser, för att förstärka lägesuppfattningen och förbättra förebyggande åtgärder och skyddsåtgärder samt den övergripande planeringen, genomförandet, uppföljningen, övervakningen och utvärderingen av uppdragen och insatserna. Detta överensstämmer med strategin och handlingsplanen för att stärka kvinnors deltagande i civila GSFP-uppdrag 2021–2024. Rådet uppmanar EU:s institutioner och medlemsstaterna att säkerställa att GSFP-uppdrag och GSFP-insatser ytterligare främjar jämställdheten, med fokus också på kvinnors fullständiga, jämlika och meningsfulla deltagande i alla civila och militära GSFP-funktioner, inbegripet i ledande ställning. Ett jämställdhetsinriktat ledarskap bör främjas genom att man förstärker jämställdhetsexpertisen inom utrikestjänstens ledningsstruktur för GSFP, inbegripet unionens militära strukturer. Rådet uppmanar EU och dess medlemsstater att förstärka nätverket av människorätts- och genusrådgivare i GSFP-uppdrag och GSFP-insatser i enlighet med det åtagande för 2023 som gjordes i EU:s strategiska kompass. Rådet efterlyser ett fortsatt genomförande av en förebyggande nolltoleranspolitik mot alla former av sexuell exploatering, sexuella övergrepp och sexuella trakasserier som begås av EU-personal eller personal inom GSFP-uppdrag och GSFP-insatser samt av befälhavare/chefer, entreprenörer och partner. Det uppmanar EU och dess medlemsstater att behandla dessa frågor ytterligare i nästa civila GSFP-pakt.

15. Rådet noterar också att genomförandet av den fullständiga agendan för kvinnor, fred och säkerhet fortfarande är en central prioritering för det strategiska partnerskapet mellan EU och FN om fredsfrämjande insatser och krishantering, som godkändes i dess slutsatser av den 24 januari 2022, samt för partnerskap med andra internationella och regionala organisationer såsom OSSE, Nato och Afrikanska unionen. Det efterlyser ökade insatser för att påskynda det operativa genomförandet av EU:s och FN:s gemensamma åtagande för kvinnor, fred och säkerhet, med särskild uppmärksamhet på att skydda kvinnliga människorättsförsvarare och fredsbyggare mot repressalier, hot och våld. Rådet uppmanar EU och dess medlemsstater att systematiskt anta en jämställdhetsinriktad strategi och att integrera ett jämställdhetsperspektiv och en jämställdhetsanalys samt kvinnors deltagande i alla EU:s yttre åtgärder, inbegripet alla Gusp-/GSFP-åtgärder, civila och militära åtgärder liksom i politiska dialoger, människorättsdialoger och internationella partnerskap.
16. Rådet uttrycker sin uppskattning för det mandat och det arbete som utrikestjänstens ambassadör för jämställdhet och mångfald utför för att ytterligare integrera åtagandena för kvinnor, fred och säkerhet i EU:s åtgärder. Därför betonar rådet behovet av att EU och dess medlemsstater tillämpar jämställdhetsinriktade strategier i alla insatser som syftar till konfliktförebyggande och konfliktlösning, fredsförhandlingar, säkerhet, fredsbyggande, fredsbevarande, humanitära insatser samt nödhjälp, återhämtning och återuppbyggnad i konfliktdrabbade stater, inbegripet processer för övergångsrättvisa, och att säkerställa kvinnors fullständiga, jämlika och meningsfulla deltagande i dessa processer. Rådet uppmanar kommittén för utrikes- och säkerhetspolitik (Kusp) att överväga hur kvinnor, fred och säkerhet systematiskt kan integreras i alla politiska dialoger och säkerhetsdialoger.

17. Rådet understryker vikten av att utrikestjänsten, inbegripet EU:s militära stab, kommissionens avdelningar och medlemsstaterna utvecklar och utbyter god praxis när det gäller jämställdhetsindikatorer för ansvarsskyldighet, köns- och åldersuppdelade uppgifter och jämställdhetsanalys i all freds- och säkerhetsrelaterad programplanering och finansiering och alla GSFP-åtgärder, för att kunna följa och övervaka framsteg och upprätthålla kvinnors mänskliga rättigheter och föra agendan för kvinnor, fred och säkerhet framåt. Det erinrar i detta sammanhang om den roll som EU:s arbetsgrupp för kvinnor, fred och säkerhet spelar som ett viktigt forum för utbyte och partnerskap mellan EU-institutionerna, medlemsstaterna och det civila samhället och uppmanar EU och dess medlemsstater att vid behov utnyttja synergier mellan internationella ramar för övervakning och effektmätning.
 18. Rådet står fast vid sitt åtagande att säkerställa genomförandet av den fullständiga agendan för kvinnor, fred och säkerhet och är fortsatt engagerat i denna fråga.
-